

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ

FİKRİ VE SINAİ MÜLKİYET HAKLARI YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1-

(1) Bu Yönergenin amacı, Yeditepe Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen akademik çalışmalar, bilimsel araştırmalar ve projeler sonucunda ortaya çıkan fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması, yönetilmesi, ticarileştirilmesi ve bu haklara ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir. Yönerge, Üniversitenin bilimsel ve teknolojik üretim potansiyelini en üst düzeye çıkararak toplumsal ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlamayı, mensupları arasında bir inovasyon kültürü oluşturmayı ve araştırma sonuçlarını kamu yararına en etkin şekilde sunmayı amaçlar.

(2) Bu kapsamda, üniversite kaynakları kullanılarak gerçekleştirilen buluşlar, patentler, faydalı modeller, tasarımlar, markalar, telif hakkına konu eserler ve diğer fikri ürünlerin (yazılım, veri tabanı, dijital içerik gibi) hak sahipliği, tescil süreçleri, lisanslama, devir işlemleri ve elde edilen gelirlerin paylaşımı düzenlenir. Aynı zamanda, buluş sahiplerinin ve diğer ilgili tarafların maddi ve manevi olarak teşvik edilmesini sağlayacak esaslar bu Yönergede tanımlanır.

(3) Üniversite, fikri mülkiyet haklarının yönetiminde ulusal ve uluslararası en iyi uygulamaları benimseyerek, WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü) gibi kuruluşların önerilerini dikkate alır. Bu doğrultuda, diğer seçkin üniversitelerin başarılı fikri mülkiyet politikalarından yararlanarak, bilimsel üretkenliği, teknoloji transfer süreçlerini ve fikri mülkiyet yönetiminde kurumsal yetkinliği en verimli şekilde desteklemeyi hedefler.

Kapsam ve Hak Sahipliği Esasları

Madde 2- Bu Yönerge, Yeditepe Üniversitesi bünyesinde veya Üniversite kaynakları kullanılarak aşağıda sayılan kişilerce geliştirilen veya geliştirilmesine yaratıcı katkı sağlanan tüm fikri ve sınai mülkiyet haklarını kapsar:

- Akademik ve idari personel (tam/yarı zamanlı),
- Sözleşmeli ve proje bazlı çalışanlar,
- Misafir öğretim elemanları ve araştırmacılar,
- Doktora sonrası araştırmacılar ve stajyerler,
- Ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeydeki öğrenciler.

Kapsam dahilindeki fikri ürünler; patent, faydalı model, tasarım, marka, telif hakkı, bilgisayar programı, entegre devre topoğrafyası, ticari sır, veri tabanı ve diğer fikri/sınai ürünlerdir.

(2) Aşağıdaki koşullarda geliştirilen tüm fikri ürünler üzerinde başvuru ve mülkiyet hakkı Üniversite'ye aittir:

- Görev tanımı kapsamında geliştirilen ürünler,
- Önemli düzeyde Üniversite kaynağı (fon, ekipman, danışmanlık vb.) kullanılarak ortaya çıkan ürünler,

- Üniversite ile yürütülen projeler kapsamında geliştirilen tüm buluşlar,
- Misafir kişilerin Üniversite kaynaklarıyla geliştirdiği ürünler (aksi sözleşme yoksa),
- Çok taraflı projelerde Üniversite mensuplarının yaratıcı katkı sunduğu müşterek buluşlar.

(3) Aşağıdaki kriterleri sağlayan buluşlar serbest buluş olarak değerlendirilir ve bu Yönerge kapsamının dışında kalır:

- Üniversiteye ait maddi, fiziksel veya entelektüel kaynak kullanılmayan,
- Mesai saatleri dışında geliştirilmiş olan,
- Görev tanımı kapsamına girmeyen

Serbest buluş talepleri TTO'ya yazılı olarak bildirir. Nihai değerlendirme süreci Madde 5'e göre yürütülür.

(4) Üniversite-sanayi iş birlikleri, kamu fonlu projeler (TÜBİTAK, AB vb.), çok kurumlu akademik araştırmalar gibi durumlarda ortaya çıkan buluşlarda, taraflar arasında imzalanmış sözleşme/protokol hükümleri önceliklidir. Bu tür projelerde müşterek mülkiyet doğması halinde, Ortak Mülkiyet Sözleşmesi (EK-5) patent başvurusundan önce imzalanır.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlar ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik'e dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu Yönergenin uygulanmasında, üniversiteye özgü kapsam ve işleyişi netleştirmek amacıyla aşağıdaki tanımlar esas alınır. İlgili mevzuatta açıkça tanımlanan kavramlar bu metinde tekrar edilmemiştir.

I. Temel Kavramlar

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları (FSMH): Mevzuatta tanımlanan patent, faydalı model, marka, tasarım, telif hakkı, bilgisayar programı, ticari sır, know-how ve veri tabanı gibi hakların tümünü ifade eder.

Hizmet Buluşu: 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 82. maddesi kapsamında, Üniversite personelinin görev tanımı kapsamında veya Üniversite kaynakları kullanılarak gerçekleştirdiği buluşlardır.

Serbest Buluş: Üniversitenin fiziksel, maddi veya finansal kaynakları doğrudan kullanılmadan, tamamen kişisel çabayla geliştirilen ve bu Yönergenin 2. maddesinde belirtilen şartları taşıyan buluşlardır.

Ticarileştirme: Buluşların ve diğer fikri ürünlerin lisanslama, devir, spin-off şirketleşme, yatırımcı görüşmeleri, prototip geliştirme ve benzeri yollarla ekonomik değere dönüştürülmesi sürecidir.

Net Gelir: Ticarileştirme faaliyetlerinden elde edilen brüt gelirden aşağıdaki kalemlerin sırasıyla düşülmesiyle hesaplanan tutardır:

- FSMH'nin tescili, korunması, sürdürülmesi ve savunulması için yapılan tüm harici masraflar (başvuru, vekil, tescil, yenileme, dava, danışmanlık vb.),
- Ticarileştirme sürecinde önceden onaylanmış doğrudan pazarlama, seyahat, prototip geliştirme gibi belgelenmiş diğer harici masraflar.

II. Kişiler

Buluş Sahibi (Mucit): Üniversite mensubu sıfatıyla buluşa yaratıcı katkı sağlayan gerçek kişidir. Birden fazla mucit varsa, ortak hak sahipliği kuralları uygulanır.

Başvuru Sahibi (Hak sahibi): Fikri ve sınai mülkiyet başvurusunu gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişidir. Başvuruya konu buluş veya eser üzerinde mülkiyet hakkına sahip olan kişi ya da kurumdur.

Öğretim Elemanı ve Araştırmacı: Üniversitede tam veya yarı zamanlı çalışan akademik personel (profesör, doçent, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi vb.) ile proje bazlı görev yapan araştırmacılarıdır.

Öğrenci: Üniversiteye kayıtlı ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora ve misafir öğrencilerdir.

Misafir Akademisyen/Araştırmacı: Resmi sözleşme ile geçici süreyle Üniversitede görev yapan akademisyen veya araştırmacılarıdır.

III. Kurumsal Yapılar

Üniversite: Yeditepe Üniversitesi.

Yönerge: Yeditepe Üniversitesi Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Yönergesi.

Mütevelli Heyeti: Yeditepe Üniversitesi Mütevelli Heyeti.

Senato: Yeditepe Üniversitesi senatosu.

Rektör: Yeditepe Üniversitesi Rektörü.

Fikri Mülkiyet Değerlendirme Kurulu (FMDK): Üniversitenin FSMH konularında değerlendirme yapan, mütevelli heyetine tavsiye niteliğinde kararlar sunan yetkili kuruldur.

SMK: 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu.

Çalışan Buluşları Yönetmeliği: Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlar ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik

Teknoloji Transfer Ofisi (TTO): Yeditepe Üniversitesi bünyesinde yapılandırılmış, buluş bildirimlerinin alınması, patent başvuru süreçlerinin yürütülmesi, FSMH kayıtlarının tutulması ve fikri haklara ilişkin kurumsal kararların hazırlanmasından sorumlu akademik birimdir. Rektörlüğe bağlı olarak faaliyet gösterir.

Yeditepe TTO A.Ş. (Ticari TTO): Üniversitenin iştiraki olan ve ayrı tüzel kişiliğe sahip Yeditepe Teknoloji Transfer Ofisi Anonim Şirketi'dir. FSMH'nin lisanslama, ticarileştirme, spin-off destekleri ve girişimcilik faaliyetleri kapsamında görev alır. Ticari sözleşmelerde taraf olabilir.

IV. Uygulama Kriterleri

Önemli Düzeyde Üniversite Kaynağı Kullanımı: Aşağıdaki hallerde Üniversite kaynaklarının önemli düzeyde kullanıldığı kabul edilir:

- Üniversite tarafından sağlanan özel bir fon (YAP, döner sermaye vb.) veya harici bir fon (TÜBİTAK, AB vb.) kullanılması,
- Genel kullanım alanları dışında, özel uzmanlık gerektiren laboratuvar, ekipman veya tesislerin kullanılması,
- Üniversiteye ait ve gizli bilgi niteliğindeki arka plan fikri mülkiyetin kullanılması,
- Üniversite personelinin proje kapsamında mesai saatlerinde kayda değer katkı sağlaması.

Madde 4/A

Bu Yönergenin uygulanmasında; Yeditepe Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi (TTO), Rektörlüğe bağlı akademik/idari birim olarak, fikri ve sınai mülkiyet haklarına ilişkin değerlendirme, koordinasyon, raporlama, süreç yönetimi ve karar hazırlama görevlerini yürütür.

Yeditepe TTO A.Ş., ayrı tüzel kişiliğe sahip bir şirket olup, yalnızca Üniversitenin yetkili organları tarafından alınan kararlar doğrultusunda ticarileştirme, lisanslama, girişimcilik ve benzeri ticari faaliyetlerin uygulanmasına yönelik operasyonel işlemleri yürütür.

Yeditepe TTO A.Ş.'nin bu Yönerge kapsamında herhangi bir karar alma, onay verme, düzenleyici işlem tesis etme veya Üniversite adına kamu yetkisi kullanma yetkisi bulunmamaktadır.

Hak Sahipliği ve Genel Esaslar

Madde 5 – Hak Sahipliği, Buluş Bildirimi ve Değerlendirilmesi

(1) Üniversite mensupları tarafından gerçekleştirilen hizmet buluşları üzerindeki haklar, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK), Çalışan Buluşları Yönetmeliği ve bu Yönerge hükümlerine göre Üniversite'ye aittir. Ancak, buluş sahibinin buluşunun serbest buluş niteliğinde olduğunu iddia etmesi halinde, Madde 2'de belirtilen kriterler çerçevesinde değerlendirme yapılır.

(2) Buluş Bildirimi:

a) Üniversite mensupları, hizmet buluşunu yazılı olarak ve geciktirmeksizin TTO'ya bildirmekle yükümlüdür. Bildirim, Buluş Bildirim Formu ile yapılır ve teknik detayları, katkı sahiplerini ve kullanılan Üniversite kaynaklarını içerir.

b) TTO, bildirimi aldıktan sonra kanunda öngörülen süreler içinde:

- Buluşun hizmet buluşu niteliğini değerlendirir,
- Ön inceleme kapsamında patentlenebilirlik analizini yapar,
- Gerekli görüldüğünde teknik ve hukuki görüşleri toplar,
- Fikri Mülkiyet Değerlendirme Kurulu (FMDK) tavsiye kararı ile Mütevelli Heyeti'ne karar önerisini sunar.

Patent/faydalı model başvurusu ancak Mütevelli Heyeti onayı sonrası gerçekleştirilir.

c) Serbest buluş olarak kabul edilen ancak başka bir kurumdaki mensuplarla ortak gerçekleştirilen buluşlar için, buluş sahipleri arası hak paylaşımı ve ticarileştirme yetkisini düzenleyen ayrı bir Ortaklık Protokolü imzalanması tavsiye edilir. Üniversite, kendi mensubu olmayan kişilerin buluş sahibi olduğu başvurulara katılım konusunda, diğer kurumdan serbest buluşa dair açık bir feragat beyanı talep eder.

(3) Hak Talebi ve İtiraz Süreci:

- a) Üniversitenin hizmet buluşu kararına itiraz için buluş sahibine SMK'da belirlenen süreler kadar itiraz hakkı tanınır. İtiraz, FMDK tarafından kanunda öngörülen süre içinde karara bağlanır.
- b) Üniversitenin hizmet buluşu olarak kabul ettiği bir buluş üzerinde hak talebinden vazgeçmesi durumunda, buluş sahibine bu hakları devretmesi zorunludur. SMK m.121 gereği, buluş sahibi üniversitenin hakkından feragat etmesini takiben belirlenen süre içerisinde başvuruda bulunmazsa, buluş kamuya mal edilebilir.
- c) Buluş sahibinin, hizmet buluşu niteliğine itiraz etme hakkı SMK kapsamında korunmakta olup, itiraz süreçleri, kanuni süreler çerçevesinde Üniversite tarafından yürütülecektir.

(4) Buluş sahibinin vefatı halinde, hak sahipliği Türk Medeni Kanunu'na göre mirasçılara geçer. Üniversite, işlemlerin bütünlüğü için mirasçılardan bir temsilci tayin edilmesini ve noter onaylı muvafakat belgesi sunulmasını talep edebilir. Bu belge sağlanana kadar (varsa) ödeme ve iletişim işlemleri askıya alınabilir. Gerekli belgelerin sunulmasını takiben işlemler yasal temsilciyle sürdürülür.

(5) Birden fazla buluş sahibi bulunan durumlarda, hak sahipleri arasında katkı oranı veya gelir paylaşımı konusunda ihtilaf çıkarsa, Üniversite tarafsız kalır. Bu tür uyuşmazlıklar öncelikle tarafların yazılı anlaşmasıyla çözülmeye çalışılır. Anlaşma sağlanamaması halinde Üniversite, ticarileştirme veya başvuru işlemlerini askıya alma veya buluşu münferit olarak devretmeme hakkını saklı tutar. Talep edilirse FMDK, uzlaştırıcı görüş sunabilir.

(6) Üniversite mensubiyeti sona eren buluş sahiplerinin hak ve yükümlülükleri, ayrılış tarihindeki statüye göre korunur. Ticarileştirme süreci devam eden veya başvuru yapılmış ancak tescillenmemiş buluşlar için, Üniversite ile ayrılan kişi arasında "Üniversiteden Ayrılan Buluş Sahibi Temsil Protokolü" (EK-11) imzalanabilir. Bu protokolda iletişim bilgileri, ödeme talimatı ve temsil yetkisi belirtilir.

(7) Üniversite bünyesinde geliştirilen ve kurumsal kimlik, akademik programlar, araştırma projeleri, öğrenci kulüpleri, laboratuvarlar, akademik dergiler, enstitüler ve diğer birimler tarafından kullanılan markalar, Yeditepe Üniversitesi'ne aittir. Üniversitenin adını, logosunu, amblemini veya başka ayırt edici işaretlerini içeren markaların tescili, kullanımı ve lisanslanması yalnızca Üniversitenin yetkili organlarının onayıyla gerçekleştirilebilir.

Madde 6 – Tebligat ve Bildirim Usulleri

(1) 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında Yönerge konusu işlemlere ilişkin (buluş bildirimini, hak sahipliği kararı, feragat, devir, lisans, rüçhan hakkı talebi vb.) tüm bildirim ve yazışmalarda, işlemlerin hızla ve ispatlanabilir biçimde yürütülmesini teminen öncelikle kurumsal e-posta, Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) veya Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) sistemleri kullanılır. Bu yollardan biriyle yapılan ve sistem kayıtlarıyla doğrulanabilen

bildirimler hukuken geçerli kabul edilir. E-posta ile yapılan bildirimlerde alıcıdan teyit alınması halinde teyit tarihi, alınmaması halinde ise gönderim tarihinden itibaren 5 (beş) iş günü sonunda bildirim ulaşılmış sayılır. Tatil günleri, yurtdışı ikamet, teknik arızalar gibi durumlarda bu süreler FMDK değerlendirmesi ile makul şekilde uzatılabilir.

İstisnai hallerde (geçersiz iletişim bilgisi, yurtdışı ikamet, teknik engeller gibi durumlar) bildirimler noter veya iadeli taahhütlü posta yoluyla Üniversiteye bildirilmiş olan en son adrese yapılabilir. Sürelerin hesaplanmasında, bildirim yukarıdaki yöntemlerle yapılmış ve kayıt altına alınmış olması yeterlidir; süreler bildirim alıcıya ulaştığı veya ulaştığı kabul edilen tarihten itibaren başlar.

Fikri Mülkiyet Haklarının Korunması ve Üniversitenin Yükümlülükleri

Madde 7- (1) Üniversite, hak sahibi olduğu buluşlar için 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'na uygun olarak ulusal patent veya faydalı model başvurularını zamanında yapmakla yükümlüdür. Buluşun niteliğine bağlı olarak, uluslararası patent başvuruları (PCT veya bölgesel patent başvuruları) da değerlendirilebilir. Başvuru süreçlerindeki masraflar, vekil ücretleri ve yıllık yenileme giderleri Üniversite tarafından karşılanır ve TTO tarafından koordine edilir.

(2) Üniversite, sadece buluşları değil, aynı zamanda ticari değer taşıyan özgün tasarımlar, entegre devre topografyaları ve markalar gibi sınai hakları da koruma altına almak için gerekli tescil başvurularını yapar. Ayrıca, bilgisayar programları ve veri tabanları gibi telif hakkı kapsamındaki eserlerin korunması hususunda çalışanlarıyla iş birliği içinde gerekli tedbirleri alır.

(3) 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca, Üniversite mensuplarının görevlerini ifa ederken yarattıkları eserler üzerindeki mali haklar, aralarındaki özel bir sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça Üniversite'ye aittir. Bununla birlikte, Üniversite, akademik özgürlüğü ve bilimsel üretimi teşvik etme politikası gereği, aşağıdaki durumlar haricinde, mensuplarının yarattığı geleneksel akademik eserler (bilimsel makale, bildiri, kitap, ders notları gibi) üzerindeki mali hakları, bu Yönerge ile eser sahibi mensubuna bıraktığını kabul ve taahhüt eder.

Aşağıdaki durumlarda mali hakların kullanımı, Üniversite ile eser sahibi arasında yapılacak yazılı bir protokolle ayrıca düzenlenir:

- a) Eserin, Üniversite tarafından özel olarak sipariş edilmiş olması,
- b) Eserin, Üniversite'nin dahili veya harici kaynaklarla (proje bütçeleri dahil) özel olarak finanse ettiği bir çalışma kapsamında üretilmiş olması,
- c) Eserin, Üniversite'nin kurumsal bir çalışmasının (rapor, yönetmelik, tanıtım materyali vb.) bir parçasını oluşturması,
- d) Eserin (özellikle yazılım ve veri tabanları gibi), önemli düzeyde Üniversite kaynağı kullanılarak geliştirilmiş olması ve ticari potansiyel taşıması.

(4) Üniversite, fikri mülkiyet haklarının yönetiminde şeffaf, adil ve uluslararası standartlara uygun bir politika izler.

Ticarileştirme ve Lisanslama Süreci

Madde 8- (1) Patent başvurusu yapılan veya diğer yollarla koruma altına alınan Üniversite buluşlarının ticarileştirilmesi temel hedeflerden biridir. Bu süreç, Üniversitenin teknoloji transferinden sorumlu birimi olan TTO tarafından planlanır ve yürütülür. Ticarileştirme stratejisi belirlenirken, buluşun niteliği, pazar potansiyeli, ilgili sanayi sektörünün durumu ve buluş sahibinin görüşleri dikkate alınır.

(2) TTO, koruma altına alınan buluş için teknik ve ticari bir değerlendirme yapar. Bu kapsamda, ilgili teknolojinin mevcut durumu, rakip patentler ve ürünler, pazar ihtiyacı, potansiyel lisans alıcıları veya yatırımcılar araştırılır. Gerekliğinde bu alanda faaliyet gösteren kuruluşlardan ve/veya sektör uzmanlarından görüş alınır. Bu analiz sonucunda buluş için en uygun ticarileştirme yöntemi belirlenir (lisanslama, devir, şirketleşme vb.).

(3) Lisans sözleşmeleri, fikri hakkın kullanım koşullarını, coğrafi kapsamı, süreyi, ödenecek lisans bedellerini (peşin, yıllık veya satıştan pay şeklinde) ve diğer hükümleri içerir. Lisans anlaşmaları münhasır (tek bir lisans alıcısına özel) veya gayri-münhasır şekilde yapılabilir. Anlaşmalarda, Üniversitenin akademik araştırma amacıyla buluşu serbestçe kullanmaya devam edebileceğine dair hükümlere de yer verilir. Lisanslama sürecinde buluş sahibi akademisyenin, ilgili şirketlerle teknik görüşmelerde bulunması ve uzmanlık desteği vermesi teşvik edilir; ancak sözleşme görüşmeleri ve nihai anlaşma, Üniversitenin yetkilendirdiği TTO tarafından yürütülür ve imzalanır.

(4) Üniversite veya buluş sahibinin talebi üzerine, buluşun ticarileştirilmesi kesinleşene kadar devir masraflarından buluş sahibini korumak amacıyla, devir öncesi bir sözleşme imzalanabilir; bu sözleşme ile patent veya faydalı modelin ticarileştirilmesine ilişkin kararlar, üniversitenin onayı alınarak buluş sahibine bırakılır ve sözleşmenin imzalanmasından sonraki tüm vekil ve harç ücretleri buluş sahibi tarafından karşılanır; buluş ticarileştirildiğinde, buluş sahibi, üniversitenin o ana kadar buluş için yaptığı masrafları ödemek ve devir işlemlerini gerçekleştirmekle yükümlüdür.

(5) Devir ile Üniversitenin başvuru sahibi olduğu bir buluşun tüm haklarının bir defaya mahsus bedel karşılığında bir şirkete devredilmesi uygun olabilir. Bu durumda, Üniversite buluş üzerindeki tüm haklarını ilgili firmaya devreder ve firma buluşun yeni sahibi olur. Devir işlemleri için adil bir bedel belirlenir ve sözleşme ile tarafların yükümlülükleri netleştirilir. Devir sözleşmesinde, mümkünse, Üniversitenin ileride buluşu akademik amaçlarla kullanabilmesi veya buluş sahibinin akademik yayın yapabilmesi için gerekli izin ve istisnalara yer verilir.

(6) Üniversiteye ait markalar, ticari veya akademik amaçlarla üçüncü kişilere yalnızca Üniversitenin yazılı izniyle lisanslanabilir. Marka lisanslama ve devir süreçleri, FSMH Tescil Kurulu'nun onayı ve TTO'nun sürece dair raporu sonrasında Mütevelli Heyeti onayı ile tamamlanır.

Gelirlerin Yönetimi

Madde 9- (1) Ticarileştirme sonucu elde edilecek gelirlerin takibi, tahsilatı ve dağıtımı Üniversitenin ilgili mali birimi ve TTO tarafından ortaklaşa yürütülür. Lisanslama ve devir işlemlerinden elde edilen tüm gelirler, Üniversitenin mali birimi tarafından belirlenen ve Yükseköğretim Kurulu ve Maliye Bakanlığı mevzuatına uygun olarak oluşturulmuş döner

sermaye hesabı veya özel bütçe hesabına yatırılır. Bu hesaplar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile uyumlu şekilde izlenir.

(2) Lisans anlaşmalarından doğan periyodik ödemeler (örneğin yıllık lisans ücretleri veya satıştan pay) TTO tarafından izlenir ve sözleşmeye uygun şekilde Üniversite hesaplarına gelir kaydedilir.

(3) Buluşun devri halinde alınan toplu ödeme de aynı şekilde kaydedilir. Gelirlerin toplanması sırasında, eğer sözleşmede belirtilmişse, gecikme cezaları veya ek ödemeler de talep edilir.

(4) TTO, her buluş için elde edilen gelirin kaydını tutar ve her mali yıl sonunda ilgili buluşun net gelirini hesaplayarak dağıtıma hazırlar (bkz. Madde 10 – Gelir Paylaşımı ve Teşvikler). Üniversite, elde edilen fikri mülkiyet gelirlerini yükseköğretim mevzuatına uygun şekilde özel bir bütçe kalemi altında takip eder ve Üniversitenin araştırma bütçesine katkı sağlamak üzere kullanır.

(5) Bu maddede düzenlenen mali ve gelir paylaşımına ilişkin hususlar, Yeditepe TTO A.Ş. bakımından doğrudan bir hak veya tasarruf yetkisi doğurmaz; söz konusu işlemler, Madde 4/A'da belirtilen görev ayrımı çerçevesinde ve Üniversitenin yetkili organlarının kararları doğrultusunda yürütülür.

Gelir Paylaşımı ve Teşvikler

Madde 10- (1) Ticarileştirilen bir buluştan elde edilen ve Madde 4'te tanımlandığı şekilde hesaplanan Net Gelirin paylaşımı aşağıdaki prensiplere göre yapılır:

a) Buluş Sahibi Payı: Net Gelirin yarısı (%50'si), buluş sahibi/sahiplerine ödenir. Bu oran, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nda belirtilen asgari oranın üzerinde olup, Üniversite'nin inovasyonu teşvik etme politikasının bir gereğidir. Buluşun birden fazla sahibi olması durumunda bu pay, buluş bildiriminde belirtilen katkı oranlarına göre, oran belirtilmemişse eşit olarak dağıtılır.

b) Üniversite Payı: Net gelirin kalan yarısı (%50'si) Üniversite payıdır. Bu pay, Üniversite'nin onayıyla, araştırma ve inovasyon ekosisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla tamamı Üniversiteye ait olan Yeditepe TTO A.Ş.'nin operasyonel giderleri ve teşvik bütçesi için kullanılmak üzere aktarılır. Aktarım, Mütevelli Heyeti onayı ve Üniversite iç denetim prosedürlerine tabi olarak gerçekleştirilir.

(2) Buluş sahibine düşen gelir payı, ilgili gelirin Üniversite tarafından tahsil edilmesini takiben, mali mevzuata uygun olarak ve makul bir süre içinde ödenir. Ödemelerde yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca yapılması gereken yasal kesintiler dikkate alınır.

(3) Üniversite, fikri ve sınai mülkiyet haklarının üretimini teşvik etmek amacıyla; akademik teşvik sisteminde FSMH katkılarını dikkate alan düzenlemeler yapabilir, ticarileşen her bir FSMH için buluş sahiplerine başarıyı teşvik edici ek parasal ödüller verebilir ve her yıl düzenlenen akademik ödül törenlerinde FSMH temelli başarılar için manevi ödüller takdim edebilir. Bu husus Üniversitenin inisiyatifinde olup uygulayıp uygulamamak Üniversitenin yetkisindedir. Teşvik amaçlı yapılan bu ödemeler kazanılmış hak oluşturmaz.

(4) Bu maddede düzenlenen mali ve gelir paylaşımına ilişkin hususlar, Yeditepe TTO A.Ş. bakımından doğrudan bir hak veya tasarruf yetkisi doğurmaz; söz konusu işlemler, Madde

4/A'da belirtilen görev ayrımı çerçevesinde ve Üniversitenin yetkili organlarının kararları doğrultusunda yürütülür.

Üçüncü Taraflarla Yürütülen Faaliyetlerde FSMH Yönetimi

Madde 11- (1) Üniversitenin üçüncü taraflarla (kamu kurumları, özel sektör, üniversiteler, STK'lar vb.) yürüttüğü işbirlikleri ve projeler sonucu ortaya çıkan fikri ve sınai mülkiyet haklarının (FSMH) sahipliği, kullanımı ve ticarileştirilmesi öncelikle taraflar arasında imzalanan proje, hibe, protokol veya işbirliği sözleşmesi hükümlerine tabidir. Sözleşmelerde açık hüküm bulunmayan hallerde bu Yönergenin ilgili maddeleri (özellikle Madde 5, 6 ve 7) uygulanır. Hak sahipliği, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 121. maddesi esas alınarak belirlenir.

(2) Özel sektör ile yürütülen projelerde FSMH'ye ilişkin hak sahipliği ve gelir paylaşımı, tarafların teknik katkı düzeyi, finansal destek miktarı ve kullanılacak altyapı/insan kaynağı dikkate alınarak belirlenir ve proje sözleşmesinde açıkça düzenlenir. Üniversite, bu tür projelerde ticarileştirme stratejisini ve başvuru yükümlülüklerini önceden tanımlar; FDMK değerlendirmesi gerekebilir.

(3) TÜBİTAK, KOSGEB gibi kamu fonları tarafından desteklenen projelerde FSMH yönetimi, fon sağlayıcı kurumların çağrı programı kuralları ve destek sözleşmesi hükümlerine uygun yürütülür. Üniversite, bu çerçevede hem kendi kurumsal haklarını hem de buluş sahibi akademisyenlerin SMK'dan doğan asgari gelir payı haklarını gözetmekle yükümlüdür.

(4) Başka bir üniversite veya araştırma kuruluşu ile ortak gerçekleştirilen buluşlarda kural olarak müşterek (ortak) mülkiyet esas alınır. Hak sahipliği oranları, başvuru ve ticarileştirme masraflarının paylaşımı ve gelirin dağılımı, en geç başvuru tarihinden itibaren 3 (üç) ay içinde imzalanacak "Ortak Mülkiyet Sözleşmesi" ile belirlenir. Bu protokolün imzalanmaması halinde yapılan tek taraflı başvuruların hukuki sorumluluğu, diğer kurumun açık yazılı onayı olmaksızın başvuru yapan kuruma aittir. Üniversite, bu sözleşmede EK-5 şablonunu esas alır.

(5) Üniversite bünyesinde geçici olarak görev yapan misafir araştırmacılar, göreve başlamadan önce bu Yönerge hükümlerini kabul ettiklerini ve FSMH açısından yükümlülük altında olduklarını belirten EK-3 Gizlilik ve FSMH Taahhünamesi'ni imzalamakla yükümlüdür. Bu belge, ilgili kişilerin laboratuvar, veri, kaynak ve proje erişimi için ön koşuldur. Eğer ilgili kişi ile bağlı olduğu kurum arasında Üniversite ile yapılmış geçerli bir FSMH protokolü varsa, protokol hükümleri öncelikli olarak uygulanır.

(6) Üniversite dışından buluşa katkı sağlayan kişi/kişiler ile çalışan buluşçular arasında, FSMH'ye ilişkin hak sahipliği, başvuru, ticarileştirme ve gelir paylaşımı gibi hususları düzenleyen durumlarda "Sınai Mülkiyet Hakkı Devir, Ticarileştirme ve Gelir Paylaşım Sözleşmesi" (EK-12) uygulanır.

Gizlilik ve Yayınlama

Madde 12- (1) Üniversite bünyesinde geliştirilen ve potansiyel olarak patentlenebilir veya ticarileştirilebilir nitelikte olan tüm fikirler, buluşlar ve veriler, patent başvurusu yapılmadan önce gizli bilgi kapsamında kabul edilir. Buna göre;

- a) Buluş Sahiplerinin Gizlilik Yükümlülüğü: Buluşu yapan öğretim elemanları, araştırmacılar ve öğrenciler, patent başvurusu yapılana veya Üniversitenin yazılı izni

alınincaya dek, buluşla ilgili teknik detayları üçüncü kişilerle paylaşmamalıdır. Özellikle kamuya açık platformlarda (konferans, seminer, dergi, internet yayını vb.) buluşun yenilik unsurlarını açıklayan sunum ve yayınlar, patentlenebilirlik açısından risk teşkil eder. Bu nedenle, buluş sahipleri yayın veya sunum yapmadan önce buluş bildiriminde bulunmalı ve TTO'dan onay almalıdır. TTO, gerekli görürse buluşun korunması için önce patent başvurusunu yapıp sonra yayın yapılmasını önerebilir veya buluşun patentlenmeyeceği kanaatindeyse yazılı onay vererek hemen yayınlanmasında sakınca olmadığını bildirebilir.

- b) Üniversitenin Gizlilik Yükümlülüğü: TTO personeli, FMDK üyeleri ve buluşla ilgili değerlendirme süreçlerine dahil olan tüm Üniversite yetkilileri, buluş sahibinin bildiriminde yer alan bilgileri gizli tutmak zorundadır. Bu bilgiler, buluş sahibinin izni olmaksızın dışarıya sızdırılmaz veya kamuya açıklanamaz. Gerek duyulursa, buluşu inceleyecek patent vekilleri, danışmanlar veya potansiyel lisans alıcıları ile Gizlilik Sözleşmeleri (NDA) imzalanarak, bilgi paylaşımı kontrollü şekilde yürütülür.

(2) Tezler ve Akademik Çalışmalar: Lisansüstü tez çalışmalarında ortaya çıkan patentlenebilir buluşlar söz konusu ise, tez sahibinin ve danışmanın talebi üzerine, tez savunması sonrası tezin Üniversite kütüphanesinde kamuya açık hale gelmesi belirli bir süre (6 ay ile 12 ay arası) ertelenebilir. Bu süre zarfında patent başvurusu tamamlanarak buluş koruma altına alınır. Tez teslimi sırasında, öğrenciler buluş içerip içermediğini beyan etmeli ve gerekiyorsa erişim kısıtlama talebinde bulunmalıdır. Yeditepe Üniversitesi Enstitüleri, patent başvurusu gerekçesiyle gelen tez erteleme taleplerini ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirir ve gerekli kolaylığı sağlar.

(3) Yayınlama Serbestisi ve Zamanlama: Üniversite, akademik yayın yapılmasına prensip olarak engel olmaz; ancak buluş içeren yayınların zamanlamasında fikri mülkiyetin korunması gözetilir. Buluş sahibi akademisyenlerin, araştırma sonuçlarını derhal yayınlama arzusu ile patent başvurusunun gecikmesi halinde doğabilecek riskler arasında bir denge kurulmalıdır. TTO, buluş bildirimini aldıktan sonra en kısa sürede patent başvurusunu yaparak veya kararını bildirerek, araştırmacının yayın yapma özgürlüğünün çok fazla kısıtlanmamasını sağlar. Eğer 3-6 ay gibi bir makul süre içinde patent başvurusu yapılmazsa ve Üniversite süreci uzatmak zorunda kalırsa, buluş sahibiyle iletişim kurularak durumu izah eder ve gerekiyorsa yayın yapmadan önce gizlilik korunması için alternatif yollar (önce geçici patent başvurusu yapılması gibi) önerir.

(4) Kamuya Açıklama ve Basın: Patent başvurusu yapıldıktan sonra buluşun içeriğinin kamuya açıklanmasında sakınca kalmasa da, yine de lisanslama görüşmeleri sürecinde ticari değer korunması adına bir miktar temkinli olunması gerekir. Üniversite tarafından patent tescili alındıktan sonra buluş hakkında tanıtım yapılacaksa (basın bülteni, web sitesinde haber, vs.), bu tanıtımlar buluş sahibinin de görüşü alınarak ve ticari sır olabilecek detayları ifşa etmeden yapılır.

Öğrenciler ve Misafir Akademisyenler

Madde 13 – (1) Öğrencilerin Buluşları: Yeditepe Üniversitesi öğrencileri tarafından yapılan buluş ve geliştirilen fikri ürünlerin hak sahipliği ve ticarileştirilmesi hususunda aşağıdaki esaslar geçerlidir:

- a) Ders ve Bitirme Projeleri: Öğrencilerin lisans seviyesinde ders kapsamındaki projelerinden veya bitirme projelerinden doğan buluşlarda kural olarak hak sahibi öğrencinin kendisidir. Ancak, eğer ilgili proje Üniversitenin laboratuvar imkânları, malzeme desteği veya öğretim üyesi danışmanlığıyla yapılmışsa ve özellikle de proje bir fakülte üyesinin araştırma programıyla ilişkiliyse, bu durumda buluş hizmet buluşu sayılabilir. Böyle bir durumda, öğrenci buluş bildiriminde bulunmalı ve Üniversite, buluşa sahip çıkıp çıkmayacağına karar vermelidir. Üniversitenin buluşu sahiplendiği hallerde, öğrenci buluş sahibi olarak tüm hak ve gelir payı konularında bu Yönerge kapsamındaki çalışan buluşçularla eşit muamele görür.
- b) Lisansüstü Öğrenciler: Yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin tez çalışmaları esnasında elde ettikleri buluşlar, genellikle Üniversitenin araştırma faaliyetlerinin parçası olduğundan hizmet buluşu kapsamında değerlendirilir. Lisansüstü öğrenciler, öğretim üyeleriyle birlikte ortak buluş sahibi olabilirler ve bu durumdaki hak paylaşımı, patent başvurusunda ve gelir paylaşımında ortak buluş sahibi ilkelerine göre yapılır. Üniversite, lisansüstü öğrencilerin buluşlarına da aynı düzeyde önem verir ve korur. Öğrencilerin akademik tez yayınlama ihtiyaçları göz önünde bulundurularak gizlilik ve patent başvurusu süreçleri koordine edilir (bkz. Madde 12).
- c) Madde 4'te tanımlanan 'Önemli Düzeyde Üniversite Kaynağı Kullanımı' içeren veya dış kaynaklı (TÜBİTAK, sanayi kuruluşu vb.) desteklerle yürütülen araştırma projelerine katılan lisans ve lisansüstü öğrenciler, projeye başlamadan önce 'Fikri Mülkiyet Hakları Protokolü' (EK-8)'nü imzalamakla yükümlüdür. Bu protokol, yalnızca destekli projeler veya kurumsal kaynakların belirgin şekilde kullanıldığı durumlar için zorunludur.

Çıkar Çatışmaları ve Uyuşmazlıkların Çözümü

Madde 14- (1) Fikri mülkiyet haklarının ticarileştirilmesi sürecinde, Üniversite ile buluş sahibi arasında veya buluş sahibi ile lisans alıcı firma arasında çıkar çatışmaları yaşanabilir. Bu durumu önlemek ve şeffaf bir yönetim sağlamak adına aşağıdaki önlemler uygulanır:

- a) Şeffaflık ve Beyan: Buluş sahibi akademisyen veya öğrenci, buluşunun ticarileştirilmesi sürecinde kendisinin veya bir yakınının çıkarına olabilecek bir durum varsa bunu yazılı olarak beyan etmelidir. Örneğin, buluşu lisanslamak isteyen şirkette buluş sahibinin ortaklığı veya danışmanlığı varsa, bu potansiyel çıkar çatışmasıdır ve Üniversiteye bildirilmelidir.
- b) Bağımsız Değerlendirme: Böyle bir durumda, Üniversite gerekli görürse müzakereleri yürütecek ekibe bağımsız bir üye atar ya da konuyu Üniversite içinde ilgili bir üst kurulda değerlendirir. Amaç, buluşun en iyi koşullarla ticarileştirilmesini sağlarken, hiçbir tarafın kişisel çıkarı nedeniyle Üniversitenin veya diğer paydaşların zarara uğramamasıdır.
- c) Piyasa Koşullarına Uygunluk: Buluş sahibi kendi girişimini kurarak buluşu şirketine lisanslamak istediğinde veya lisans alacak şirkette menfaati olduğunda, lisans bedelleri ve şartları mutlaka piyasa rayicine uygun olmalıdır. Bu durumda TTO, benzer teknolojiler için ödenen lisans bedellerine ve emsallere bakarak bir taban değer belirler. Anlaşma şartları, sanki buluş sahibi ilgili şirketle bağlantılı değilmiş gibi, üçüncü taraflarla yapılacak anlaşmalar kadar titizlikle incelenir. Eğer gerekiyorsa, taraflar arasında ek protokollerle buluş sahibinin rollerini (akademisyen ve girişimci) ayıran hükümler konur.

- d) Akademik Özgürlük ve Objektiflik: Üniversite personeli, sanayi iş birlikleri yaparken veya buluşlarını ticarileştirirken, akademik objektiflik ve etik ilkelere uygun davranmalıdır. Kendi buluşunu değerlendiren veya karar süreçlerinde bulunan bir akademisyen, çıkar çatışması yaşayabilecek konumdaysa, o konudaki karar mekanizmasından çekilir. Örneğin, FMDK üyesi bir öğretim üyesi kendi buluşunun değerlendirmesi esnasında toplantıya katılmaz veya oylamaya dâhil olmaz. Bu tür prosedürler, adil karar alınmasını güvence altına alır.
- e) Potansiyel bir çıkar çatışmasının beyan edildiği veya tespit edildiği, özellikle de bir Üniversite mensubunun veya yakınlarının menfaati olan bir şirkete lisanslama yapıldığı durumlarda, lisans sözleşmesinin şartları (ücret, royalti, hisse oranı vb.) FMDK tarafından özel olarak incelenir. FMDK, lisans şartlarının adil piyasa değerine uygunluğunu teyit etmek amacıyla, masrafları Üniversite tarafından karşılanmak üzere, konuyla ilgili bağımsız bir FSMH değerlendirme uzmanından rapor talep edebilir. İlgili mensup, kendi buluşu veya ilişkili olduğu şirketle ilgili FMDK toplantılarına ve karar süreçlerine katılamaz

Madde 15- (1) Uyuşmazlık Çözüm Mekanizmaları: Bu Yönergenin uygulanmasından kaynaklanabilecek her türlü anlaşmazlıkta öncelikle Üniversite içi çözüm yolları aranır:

- a) İç Yönetim Mekanizmaları: Buluş sahipliği, gelir paylaşımı, lisanslama şartları veya benzeri konularda Üniversite ile buluş sahibi (veya ilgili diğer taraflar) arasında uyuşmazlık çıkarsa, ilk etapta TTO bu uyuşmazlığı çözmeye çalışır. TTO, tarafların kaygılarını dinleyerek orta yol bulmaya ve anlaşmazlığı idari düzeyde çözmeye gayret eder. Başarılı olunamazsa, durum Yeditepe Üniversitesi FMDK gündemine taşınabilir. FMDK, tüm tarafları dinleyip üniversite politikalarına ve adalet ilkelerine uygun bir çözüm önerisi geliştirir.
- b) Arabuluculuk ve Danışmanlık: Üniversite, gerekli gördüğü hallerde tarafsız bir arabulucu veya uzman danışman tayin ederek soruna dışarıdan çözüm arayabilir. Özellikle karmaşık lisans anlaşmazlıklarında veya ortak buluşlarda diğer kurumlarla çıkan ihtilaflarda arabuluculuk yoluna gidilebilir.
- c) Yasal Yollara Başvuru: Üniversite içi tüm çözüm yolları tükendiğinde ve anlaşmazlık devam ettiğinde, taraflar Türkiye Cumhuriyeti yargı mercilerine başvurarak hakkını arayabilir. Fikri ve sınai mülkiyetle ilgili uyuşmazlıklarda esas olarak Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemeleri, çalışan buluşları gibi iş ilişkisine dayalı konularda ise İş Mahkemeleri yetkilidir. Ancak tercihen, bu aşamaya gelinmeden önce uzlaşma yoluyla çözüm sağlanması esastır.

(2) Buluş sahibi, bu Yönerge hükümlerine aykırı davranarak buluşunu bildirmeme, izinsiz patent başvurusu yapma veya gizlilik ihlali gibi durumlara sebebiyet verirse, Üniversitenin uygulayabileceği disiplin hükümleri saklıdır. Akademik personel için 2547 sayılı Kanunun 53. maddesi, idari personel için 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri, öğrenciler için ise 2547 sayılı Kanunun 54. maddesi hükümleri uygulanır. Misafir araştırmacılar veya sözleşmeli proje personeli için ise ilgili sözleşmelerde yer alan yaptırımlar devreye alınabilir. Bu tür önlemler, uyuşmazlıkların en son aşamasında gündeme gelir ve esasen caydırıcı olmayı hedefler. Üniversite içi çözüm yollarının tüketilmesi ve tarafların karşılıklı yazılı mutabakatı hâlinde, uyuşmazlığın çözümünde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun tahkime ilişkin hükümleri çerçevesinde, FSMH alanında uzmanlığı bilinen hakemler aracılığıyla tahkim yoluna başvurulabilir.

(4) Akademik personelin, Yeditepe TTO A.Ş. ile olan girişim ortaklıkları, lisanslamalarda çıkar çatışmasına yol açabilecek durumlar arasında değerlendirilir. Bu hallerde Üniversite Etik Kurulu ve TTO birimi tarafından ayrıca değerlendirme yapılır.

Denetim, İzleme ve Güncelleme

Madde 16- (1) Yönergenin İzlenmesi: Bu Yönergenin uygulamaları, Yeditepe Üniversitesi TTO'su ve ilgili diğer akademik birimler tarafından sürekli izlenecektir. Her yılın sonunda, TTO tarafından Üniversite üst yönetimine Fikri Mülkiyet Faaliyet Raporu sunulur. Bu raporda yıl içinde yapılan buluş bildirimleri, patent başvuruları, tescillenen patentler, lisans anlaşmaları, elde edilen gelirler ve karşılaşılan sorunlar özetlenir. Bu sayede, Yönergenin işleyişi ve etkinliği düzenli olarak değerlendirilir.

(2) Performans Göstergeleri: TTO, Yönergenin başarısını ölçmek için belirli göstergeler kullanır (yapılan buluş bildirim sayısı, tescil edilen patent sayısı, ticarileştirilen teknoloji sayısı, elde edilen gelir miktarı, araştırmacılara ödenen gelir payları gibi). Bu göstergelerdeki trendler analiz edilerek, politikanın ne ölçüde amacına ulaştığı gözlemlenir.

(3) Farkındalık ve Eğitim: Yönergenin etkin uygulanabilmesi için Üniversite içinde farkındalık yaratma faaliyetleri yapılır. Her akademik yıl başında veya belirli periyotlarda, öğretim üyeleri ve araştırmacılar için fikri mülkiyet hakları ve teknoloji transferi konulu eğitimler/seminerler düzenlenir. Yeni katılan akademik personel ve öğrenciler, bu Yönerge hükümleri hakkında bilgilendirilir. Bu sayede, ortaya çıkabilecek hak ihlallerinin veya ihmal kaynaklı sorunların önüne geçilmesi hedeflenir.

Spin-off ve Start-up Şirketleşme

Madde 17 - (1) Üniversite, kendi Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları'nı (FSMH) ticarileştirmek amacıyla, akademik personel, öğrenci veya mezunlar tarafından kurulan spin-off ve start-up şirketlerin oluşumunu teşvik eder ve bu şirketlerin büyüme süreçlerini Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) aracılığıyla destekler.

(2) Üniversite mülkiyetindeki bir FSMH'nin bu şirketler aracılığıyla ticarileştirilmesi hâlinde, hak devri yapılmaz; bunun yerine Üniversite ile şirket arasında süreli ve koşullu bir lisans sözleşmesi imzalanır. Lisans türü ve kapsamı; şirketin veya ürünün teknolojik olgunluk seviyesi (THS), finansman modeli ve ticarileşme stratejisi dikkate alınarak belirlenir.

(3) Lisans, inhisari nitelikte olabilir; ancak Üniversite, lisans konusu FSMH'yi eğitim ve araştırma faaliyetlerinde bedelsiz kullanma hakkını her zaman saklı tutar (research exemption).

(4) Akademisyenlerin kendi kurdukları şirketlere yönelik lisanslama işlemlerinde çıkar çatışması riski bulunduğundan, Madde 15'teki düzenlemeler esas alınır. Bu kapsamdaki tüm lisanslama kararlarında, TTO tarafından hazırlanan "Adil Piyasa Değeri Raporu" yönetim kuruluna sunulur ve onaylanır.

(5) Lisanslanan şirketin belirli sürelerde ticarileşme hedeflerini gerçekleştirmemesi durumunda, Üniversite'nin lisansı gözden geçirme ve gerekli hâllerde feshetme yetkisi saklıdır. Bu süreler ve hedefler lisans sözleşmesinde açıkça tanımlanır.

(6) Üniversite'nin FSMH portföyüne dayalı spin-off ve start-up lisanslama süreçleri, Yeditepe Üniversitesi tarafından yetkilendirilmiş Yeditepe TTO A.Ş. aracılığıyla yürütülür. Lisans sözleşmelerinde Üniversite taraf olmaya devam eder. Ancak Yeditepe TTO A.Ş. girişiminin

gelişim aşaması, yatırım yapısı ve risk profiline göre; kendi tüzel kişiliği adına, girişim şirketine hisse opsiyonu alma veya ortak olma (equity-based participation) modelini uygulayabilir. Bu durumda Yeditepe TTO A.Ş.'nin pay sahipliği ve yükümlülükleri, taraflar arasında imzalanacak ayrı bir Ortaklık Protokolü ile düzenlenir.

Arka Plan Fikri Mülkiyetin Yönetimi

Madde 18- (1) Üniversite'de bir araştırma projesine (dahili veya harici destekli) başlayacak olan veya Üniversite'ye misafir araştırmacı, doktora sonrası araştırmacı veya danışman gibi sıfatlarla katılacak olan tüm kişiler, projeye veya göreve başlamadan önce, yürütülecek çalışma alanıyla ilgili olabilecek ve kendilerine veya geldikleri kuruma ait olan mevcut fikri mülkiyetlerini (patent, faydalı model, yazılım, know-how vb.) bir “Arka Plan Fikri Mülkiyet Beyan Formu” ile TTO'ya bildirmekle yükümlüdür.

(2) Bu beyan, proje sonucunda ortaya çıkacak yeni fikri mülkiyet üzerindeki hak sahipliği oranlarının belirlenmesinde esas alınır.

(3) Proje başlangıcında beyan edilmeyen bir Arka Plan Fikri Mülkiyet, sonradan ileri sürülerek proje çıktısı üzerinde hak iddia etmek için kullanılamaz. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesinden doğacak her türlü hukuki ve mali sorumluluk, beyanda bulunmayan kişiye aittir.

Yazılım ve Dijital Eserler Politikası

Madde 19- (1) Üniversite mensupları tarafından geliştirilen bilgisayar programları, algoritmalar, mobil uygulamalar, veri tabanları ve dijital ders içerikleri, FSEK kapsamında 'eser' olarak kabul edilir ve bu eserler üzerindeki hak sahipliği, bu Yönerge'nin Madde 7(3) hükümlerine tabidir.

(2) Üniversite, mülkiyetindeki yazılımların ticarileştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında, eserin niteliğine ve kamu yararına en uygun lisanslama modelini benimser. TTO, buluş sahibi ile istişare ederek aşağıdaki stratejilerden birini veya birkaçını bir arada (çift lisanslama) uygulayabilir:

a) Ticari Lisanslama: Yazılımın münhasır veya gayri-münhasır haklarla, lisans ücreti karşılığında şirketlere lisanslanması.

b) Açık Kaynak Lisanslama: Yazılımın, akademik yaygınlaşmayı ve endüstri standardı haline gelmesini teşvik etmek amacıyla, MIT, GPL, Apache gibi tanınmış açık kaynak lisansları altında kamuya sunulması. Bu durumda dahi, ticari kullanım için ayrı bir lisanslama modeli (çift lisanslama) benimsenebilir.

(3) Üniversite tarafından geliştirilen ve idari, eğitim veya araştırma faaliyetlerinde kullanılan kurumsal veri tabanlarının mülkiyeti ve kontrolü tamamen Üniversite'ye aittir.

Güncelleme ve Revizyon

Madde 20- (1) Güncelleme ve revizyonlar Fikri mülkiyet mevzuatı ve yükseköğretim alanındaki politikalar zaman içinde değişebilir. Yeditepe Üniversitesi, bu Yönergeyi güncelleyebilir:

- a) Mevzuat Değişikliklerinde Uyum: 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu veya diğer ilgili kanun, yönetmelik ve mevzuatta bu Yönergeyi etkileyebilecek değişiklikler meydana geldiğinde, Yönerge hükümleri bu değişikliklere uyarlanır.
- b) Periyodik Gözden Geçirme: Mevzuattan bağımsız olarak, Üniversite Senatosu bu Yönergenin uygulanmasını en geç 3 yılda bir gözden geçirir. Bu gözden geçirme sürecinde, TTO'nun yıllık raporları ve paydaşların geri bildirimleri dikkate alınır. Gerekirse, bir çalışma kurulu kurularak Yönergede iyileştirme yapılabilecek alanlar tespit edilir. (gelir paylaşım oranlarının yeniden değerlendirilmesi, süreçlerde hız kazandırıcı önlemlerin eklenmesi, tanımlarda netleştirme yapılması gibi) Hazırlanan değişiklikler Senato onayına sunularak yürürlüğe konur.
- c) Paydaş Görüşleri: Yönergenin güncellenmesi sürecinde, öğretim üyeleri, öğrenciler ve idari personel gibi paydaşların görüşlerinin alınması da önemlidir. TTO, anketler veya toplantılar yoluyla bu paydaşların Yönerge hakkındaki memnuniyetini ve önerilerini toplayabilir. Böylece revizyon süreci katılımcı bir yaklaşımla ilerler ve Yönerge, uygulamada karşılaşılan gerçek sorunlara çözüm getirecek şekilde geliştirilir.

Yürürlük ve Yürütme

Madde 21- (1) Bu Yönerge, Senato'nun 02/04/ 2026 tarih ve 02 sayılı kararı ile kabul edilmiş, Mütevelli Heyeti'nin 08/04/2026 tarih ve 35 sayılı kararı ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

(2) Yönerge, Mütevelli Heyeti'nin onay tarihinden itibaren yürürlüğe girer. Yürürlüğe girmesiyle birlikte, daha önce aynı konuda yürürlükte olan tüm düzenlemeler, genelgeler ve yönergeler yürürlükten kaldırılır. Yönergenin hükümleri, yürürlük tarihinden itibaren gerçekleşen tüm buluş bildirimleri ve fikri mülkiyet işlemleri için geçerli olur.

(3) Bu Yönerge hükümlerini Yeditepe Üniversitesi Rektörü yürütür. Rektör, Yönerge ile belirlenen esasların uygulanmasını sağlamak için gerekli gördüğü durumlarda alt düzenleyici işlemler yapma yetkisine sahiptir. (Yönergeye dayalı prosedürler, uygulama talimatları ve iç düzenlemeler yayınlama.)

(4) Ticarileştirme, lisanslama ve spin-off işlemleri Yeditepe TTO A.Ş. tarafından gerçekleştirilebilir. Bunun dışında kalan FSMH ile ilgili tüm işlemler TTO tarafından Üniversite adına yürütür. Taraflar arasında sınır çizgilerini ve görev paylaşımını belirleyen iç düzenlemeler, Rektörlük tarafından onaylanan Uygulama Talimatları ile netleştirilir

(5) Üniversitenin tüm mensupları, bu Yönerge hükümlerine uymakla yükümlüdür ve Yönergenin amaçlarına ulaşması için Rektör tarafından alınan tedbirlere riayet etmek zorundadır.

(6) Rektörlük, Yönergenin gerektiği şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla iç denetim mekanizmalarını kullanabilir ve yönerge ile ilgili ortaya çıkabilecek sorular veya tereddütler hakkında nihai yorum ve karar yetkisine sahiptir.

Standart Formlar ve Belge Ekleri

Madde 22- (1) Bu Yönerge kapsamında kullanılan tüm standart formlar, taahhütnameler, beyanlar, başvuru belgeleri, süreç şemaları ve benzeri uygulamaya yönelik belgeler, Yeditepe Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) tarafından hazırlanır ve gerektiğinde güncellenir. TTO, uygulamadaki ihtiyaçlara göre bu belgeleri revize etmeye, güncel versiyonları doğrudan yürürlüğe koymaya ve ilgili taraflara duyurma konusunda yetkilidir.

(2) Taraflar arasında hukuki bağlayıcılığı olan sözleşme niteliğindeki belgeler (lisans sözleşmesi, devir sözleşmesi, ortak mülkiyet sözleşmesi gibi) yalnızca aşağıdaki süreç tamamlandıktan sonra yürürlüğe konabilir:

- Hukuk Müşavirliği tarafından içerik uygunluğu onaylanır.
- Yürürlük öncesinde ilgili belgeye ilişkin Fikri Mülkiyet Değerlendirme Kurulu (FMDK)'nın tavsiye görüşü alınır ve Mütevelli Heyeti onayı alınır.

(3) Aşağıda listelenen ek belgeler, bu Yönerge'nin ayrılmaz bir parçasıdır. Her biri ilgili maddelerde atıf yapılan standart belge, şablon ya da süreç taslağını ifade eder:

EK-1: Buluş Bildirim Formu (Madde 5)

EK-2: Arka Plan Fikri Mülkiyet Beyan Formu (Madde 18)

EK-3: Fikri Mülkiyet ve Gizlilik Taahhütnamesi (Madde 11)

EK-4: Gizlilik Sözleşmesi (NDA) Taslağı (Madde 12)

EK-5: Ortak Mülkiyet Sözleşmesi (Madde 11)

EK-6: Standart Lisans Sözleşmesi (Madde 8, 17)

EK-7: Standart Devir Sözleşmesi (Madde 8)

EK-8: Fikri Mülkiyet Hakları Protokolü (Madde 13)

EK-9: Buluş Bildirimi ve Değerlendirme Süreci Akış Şeması (Madde 5)

EK-10: Patent Devrine İlişkin Ön Mutabakat Sözleşmesi (Madde 8)

EK-11: Üniversiteden Ayrılan Buluş Sahibi Temsil Protokolü (Madde 5)

EK-12: Sınai Mülkiyet Hakkı Devir, Ticarileştirme ve Gelir Paylaşım Sözleşmesi (Madde 11)

EK-13: Serbest Buluş Talep Formu (Madde 2, 5)

Geçici Hükümler

Madde 23 – (1) Bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış olan FSMH başvuruları ve ticarileştirme süreçleri, önceki hükümler çerçevesinde sonuçlandırılır. Ancak, devam eden süreçlerde tarafların karşılıklı mutabakatıyla bu Yönerge hükümleri uygulanabilir.

(2) Bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süreyle, ilgili akademik birimlerde bilgilendirme ve geçiş süreci desteklenir.